

20.06.2005

PSA- 2004- R-13-53

Jätekukko Oy
Sepänkatu 2 D
70100 Kuopio

Viite **Tätä lausuntoa on muokattu huomioiden henkilötietolain (523/1999) tavoitteet yksityisyyden suojasta.**

Asia Yhteysviranomaisen lausunto Jätekukko Oy:n Heinälamminrinteen jätekeskuksen kehittämistä koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Jätekukko Oy on toimittanut 17.2.2005 Pohjois-Savon ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki, 468/1994 muutettu 267/1999) mukaisen arviointiselostuksen, joka koskee Kuopion kaupungissa sijaitsevan Jätekukko Oy:n Heinälamminrinteen jätekeskuksen kehittämistä.

HANKE TIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi

Heinälamminrinteen jätekeskuksen kehittäminen

Hankkeesta vastaava

Jätekukko Oy
Sepänkatu 2D
70100 Kuopio

Hankkeesta vastaavan yhteyshenkilö on rakennuspäällikkö Mikko Laitinen puh: (017) 368 0155.

Konsultti

Maa ja Vesi Oy
Jaakonkatu 13
00621 Vantaa

Konsultin yhteyshenkilö on Jaana Tyynismaa puh: (09) 682 6606.

Yhteysviranomainen

Pohjois-Savon ympäristökeskus
Sepänkatu 2 B
70100 Kuopio

Yhteysviranomaisen yhteyshenkilö on Jorma Lappalainen puh: (017) 788 4864.

YVA-menettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista eri hankkeiden suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyä sovelletaan tässä hankkeessa YVA-asetuksen (268/1999) 6 §:n mukaisen hankeluettelon 11 c kohdan perusteella (yhdyskuntajätteiden tai -lietteiden kaatopaikat, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle).

YVA-menettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaisena toimivalle alueelliselle ympäristökeskukselle. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, miten arviointi tullaan suorittamaan. Yhteysviranomaisen antamassa lausunnossa esitetään, miltä osin arviointiohjelmaa on mahdollisesti tarkistettava.

Hankkeesta vastaava arvioi hankkeen ympäristövaikutukset arviointiohjelman ja siitä saamansa yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen. Yhteysviranomainen antaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomainen toimittaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja muiden kannanotot arviointiselostuksesta hankkeesta vastaavalle.

Hanke, sen tarkoitus ja sijainti sekä arvioidut vaihtoehdot

Jätehuollon järjestäminen on kuntien lakisääteinen tehtävä, joka on Kuopiossa ja sen lähialueilla siirretty kuntien omistamalle jätehuoltoyhtiölle eli Jätekuukko Oy:lle. Jätekuukko Oy vastaa toimialueensa jätekuljetusten järjestämisestä, jätteiden käsittelystä jne.. Heinälamminrinteen jätekeskus sijaitsee Kuopion kaupungin lounaisosassa noin 16 km päässä keskustasta, Heinälamminrinteen länsipuoleisessa painanteessa. Maa-alueen omistaa Kuopion kaupunki, jolta Jätekuukko Oy on vuokrannut 139 ha:n alan vuoden 2050 loppuun saakka. Heinälamminrinteen jätekeskus ottaa vastaan kaikki Jätekuukko Oy:n toiminta-alueelta tulevat loppusijoitettavat yhdyskuntajätteet.

Jätekuukko Oy:n Heinälamminrinteen nykyiset tavanomaisen jätteen (yhdyskuntajäte) loppusijoitusalueet ovat täyttymässä vuoden 2006 loppuun mennessä.

Jätekuukko Oy tarkoituksena on kehittää Heinälamminrinteen jätekeskusta. Alueen kehittämistä on valmistunut yleissuunnitelma keväällä 2004. Yleissuunnitelman mukaan jätekeskusta kehitetään laajentamalla nykyistä loppusijoitusaluetta, rakentamalla alueelle erillinen ongelmajätteiden vastaanottorakennus, uusi hyöty- ja puujätekenttä sekä lietteiden vastaanotto- ja käsittelylaitokset. Alueelle on myös ajateltu sijoitettavaksi mahdollisesti myös biologisesti käsiteltävien jakeiden ja kuivajätteiden käsittelylaitokset sekä pilaantuneiden maiden ja ongelmajätteiden käsittely- ja loppusijoitustoimintoja.

Arvioidut vaihtoehdot

- **V0:** Hankkeen toteuttamatta jättäminen. Heinälamminrinteen nykyinen tavanomaisen jätteen täyttöalue suljetaan sen täytyttyä. Loppusijoitustoiminnot järjestetään muualle yhteistoiminnassa muiden jäteyhtiöiden kanssa. Hyötyjätteen vastaanotto ja käsittely sekä nykyiset ongelmajätteen vastaanottotoiminnot (kotitalouksista syntyvä) säilyvät Heinälamminrinteen jätekeskuksessa.
- **V1:** Jätekeskuksessa otetaan käyttöön uudet loppusijoitettavan yhdyskuntajätteen laajennusalueet sen jälkeen, kun nykyinen täyttöalue tulee täyteen. Ongelmajätteiden vastaanottoa varten rakennetaan uusi rakennus. Hyötyjätetoiminnot kuten V0:ssa.
- **V2:** Edellisen (V1) lisäksi jätekeskuksen alueelle sijoitetaan kuivajätteen esikäsittelylaitos ja biologisesti käsiteltävän jätteen käsittelylaitos.
- **V3:** Vaihtoehtojen V1 ja V2 lisäksi alueella otetaan käyttöön pilaantuneiden maiden ja ongelmajätteiden (ongelmajätteeksi luokiteltava tuhka) käsittely- ja loppusijoitustoiminnot.

Jäte kukko Oy on esittänyt, että eri toimintojen toteuttamisjärjestys voi muuttua tai osa toiminnoista voi jäädä kokonaan toteutumatta.

HANKKEEN LIITTYMINEN MUIDEN LAKIEN MUKAISIIN LUPAMENETTELYIHIN

Viranomaisen ei saa myöntää ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (YVA-laki) 13 §:n mukaan YVA-lain soveltamisalaan kuuluvaan hankkeen toteuttamiselle lupaa tai tehdä siihen rinnastavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Tällaisia lupia ja päätöksiä ovat tässä hankkeessa ainakin seuraavassa esitetyt.

Ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) mukaan kaatopaikkatoiminnalle on haettava ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa. Lupaa voidaan hakea yhtä aikaa kaikille eri toiminnoille. Ympäristölupaviranomainen on Pohjois-Savon ympäristökeskus.

Uudisrakennuksille, kuten mm. kuivajätteen esikäsittelylaitosrakennukselle, on haettava maankäyttö- ja rakennuslain mukainen rakennuslupa.

Kallion louhinta ja murskaus edellyttää maa-ainesten ottolupaa. Lupaviranomainen on Kuopion kaupungin ympäristölautakunta.

Valittujen YVA-vaihtoehtojen toteuttamisen aikana nykyinen laatimisvaiheessa oleva maakuntakaava on todennäköisesti vahvistunut. Valitun vaihtoehdon tai sen osien tulee olla maakuntakaavan mukainen.

Jätevesien johtaminen kunnalliseen jätevedenpuhdistamoon edellyttää sopimusta jätevesien johtamisesta puhdistamolle.

Käsiteltäessä kaatopaikalla kansainvälisessä liikenteestä peräisin olevaa ruokajätettä on toiminnalle haettava lupa Kasvintuotannon tarkastuskeskuksesta. Samoin Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen hyväksyntä tarvitaan uuteen kompostointi- tai biokaasulaitokseen tai lantaa teknisesti käsittelevään laitokseen (Sivutuoteasetus EY 1774/2002).

Pohjavedenpinnan alentaminen vaatii vesilain mukaisen luvan Itä-Suomen ympäristölupavirastolta, mikäli pumpattavan pohjaveden määrä on yli 250 m³/d.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Pohjois-Savon ympäristökeskus on yhteysviranomaisen ominaisuudessa kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Kuopion kaupungin ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksen ilmoitustauluilla 22.2.2005 – 22.4.2005. Kuulutus on julkaistu Savon Sanomat nimisessä lehdessä 20.2.2005. Arviointiselostus on ollut nähtävillä Kuopion kaupungin virastotalolla, Kuopion kaupunginkirjastossa, Jäte kukko Oy:n toimitiloissa ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksessa.

Arviointiselostukseen on voinut tutustua myös internetissä osoitteessa <http://www.jatekukko.fi>.

Hanketta, ympäristövaikutusten arviointiselostusta ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskeva yleisötilaisuus on järjestetty Kuopion kaupungin virastotalolla 22.2.2005.

Pohjois-Savon ympäristökeskus on pyytänyt selostuksesta lausuntoja viranomaisilta, muilta tahoilta ja kansalaisilta 22.4.2005 mennessä.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Pohjois-Savon ympäristökeskukselle toimitettiin 19 lausuntoa ja mielipidettä. Pohjois-Savon ympäristökeskus toimittaa lyhentämättömänä kopion kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä Jäte kukko Oy:lle tämän lausunnon liitteinä.

Arviointiselostuksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden keskeinen ympäristövaikutusten arviointiin liittyvä sisältö oli seuraava:

Henkilö A.A. toteaa, kaatopaikan laajeneminen kasvattaa nykyistä toiminta-aluetta. Laajeneminen aiheuttaisi sen, että toiminnot laajentuisivat jätekeskuksen lakisääteiselle suoja-alueelle ja samalla poistaisi niiden tarkoituksen. Tämän seurauksena tulevan jätekeskuksen suoja-alueena toimisi yksityisen omistama maa- ja metsätaloutta harjoittava tila.

Kuopion kaupunginhallituksella ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Kuopion kaupungin ympäristölautakunta toteaa, että arviointiselostus on sisällöltään ja johtopäätöksiltään riittävä, jotta sen pohjalta voidaan ohjata jatkosuunnittelua.

Ympäristölautakunnan mielestä käsittelyvaihtoehtoihin ja –tekniikoihin liittyy erilaisia ympäristövaikutuksia, jonka vuoksi ympäristövaikutusten kuvaaminen havainnollisesti, tasapuolisesti ja selkeästi on ollut hankalaa. Tämän seurauksena joitakin vaikutuksia on kuvattu yksityiskohtaisesti ja toisia hyvin yleisellä tasolla. Tosin vaihtoehtojen vertailussa ympäristövaikutukset ja niiden merkittävyys on kuvattu kiitettävästi selkeään muotoon.

Varsinaisen ympäristövaikutusten sijasta merkittävimmäksi näkökohdaksi nousee ympäristölautakunnan mielestä alueen ihmisten kriittinen suhtautuminen jätekeskuksen toimintoihin. Tämä näkökohta tulee ottaa jatkosuunnittelussa vakavasti huolellisesti huomioon.

Ympäristölautakunta esittää, että ympäristövaikutuksia ja niiden ehkäisyä on selvitettävä tarkemmin siinä vaiheessa kun toiminnoille haetaan ympäristölupaa. Tällaisia asioita ovat erityisesti kaatopaikkatoimintaan ja biojätteen käsittelyyn liittyvät hajuhaitat

sekä toimet pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi ja paineellisen pohjaveden pinnan alentamiseksi. Lisäksi lautakunta esittää, että seuraavassa ympäristölupavaiheessa selvitetään puolueettomasti myös ne terveydelliset ja kalasairauksiin liittyvät riskit, jotka asukkaat liittävät kaatopaikalla esiintyviin lokkeihin.

Häiriö- ja onnettomuustilanteiden ennaltaehkäiseminen ja niiden hallinta on asetettava jatkosuunnittelussa keskeiseen asemaan.

Sopenmäen, Pienimäen ja Karhumäen asukkaat toteavat yhteisessä mielipiteessään, ettei tavallisilla maalaisilla ole mahdollisuuksia paneutua asiaan sen vaatimalla perusteellisuudella. Myös arviointiselostuksen pituus on tavalliselle ihmiselle hyvin monisitteinen ja vaikea.

He toteavat, että kaatopaikkatoiminta on jo nyt aiheuttanut suurta haittaa kyläyhteisölle. Esim. Haminalahden ”lokkihelvetillä” on pienet lähetystönsä myös muissa ilmansuunnissa. Samoin lisääntyvä liikenne ja tienvarsien roskaantuminen näkyy joka puolella.

Jätekeskus ja sen ympärillä oleva muu toiminta hävittävät heidän mielestään vähitellen perinteiset sosiaaliset yhteisöt lähialueella tai ainakin laskevat niiden asumisviihtyvyyttä ja -laatua. He toteavat, ettei muodollisesti oikein tapahtunutta prosessia voi pitää moraalisesti oikeutettuna ja, että Pohjois-Savon alueelta täytyy olla löydettävissä Heinälammrinrinnettä sopivammat ja vähemmän ympäristöhaittaa ihmisille aiheuttavat sijoituspaikat.

Heidän mielestään kiinteistöjen arvo on laskenut ja tulee laskemaan merkittävästi useiden kilometrien säteellä kaatopaikasta.

Muistuttajat ovat sitä mieltä, että asukaskysely tulisi uusaa ja sen tekijänä tulisi olla täysin puolueeton tekijä. Muistuttajien mielestä se tiedottaminen ja vuoropuhelu, joka on päässyt hieman asiallisella tavalla alkuun, tulisi laajentaa aidoksi vuoropuheluksi, jossa viranomaiset ja jätehuolto-yhtiö ovat valmiit peruuttamaan huonoja päätöksiään.

Haminalahden kylätoimikunta toteaa, että arviointiselostuksessa perusteettomasti väitetään, ettei hankkeilla olisi vaikutusta kulttuuriperintöön.

Kylätoimikunta toteaa, että vedenlaatu-uokituksessa Haminalahti on määritetty tyydyttäväksi ja sen heikentynyt edellisestä luokituksesta. Huonon kehityksen syyt tulisi heidän mielestään selvittää, koska muualla Kallavedellä veden laatu on hyvä ja usein paranemaan päin.

Kylätoimikunta esittää, että lokkien aiheuttamat terveysriskit tulee tutkia perusteellemmin kuin tähän asti on tapahtunut.

Toisin kuin arviointiselostuksessa kohdassa ”pelottavuus” todetaan, lähiasukkaat ovat kylätoimikunnan mielestä huolissaan juuri sen vuoksi, että heillä on haitoista pitkä kokemus. Haitat ovat siten tuttuja, eivät huolet perustu siis tuntemattomaan pelkoon.

Kylätoimikunta kritisoi asukaskyselyn monimutkaisuutta sekä tulokannavaraisuutta, jonka vuoksi moni on jättänyt heidän mielestään täyttämättä.

Kylätoimikunta tuo esille muistutuksessaan, että paineellisen pohjaveden alentamiseksi esitetyt toimet eivät ole vakuuttavia, jonka vuoksi kaatopaikan pohjarakenteiden rik-

koutumisen vuoksi mahdollisuus merkittävään ja pitkäaikaiseen ympäristövahinkoon on suuri.

Kylätoimikunnan mielestä lähivesien tilaa tulisi seurata tarkemmin ja toteennäyttää vankemmin arviointiselostuksessa ollut väittämä, jonka mukaan jätekeskuksen päästöt peittyisivät hajakuormitukseen.

Kylätoimikunta esittää, että Jätekuukko Oy:n tulisi aktiivisesti kerätä hyvin tiedotetun käytännön mukaisesti yleisöhavaintoja hajuista, lokeista ja muista haitoista.

Hiltulanlahden osakaskunnan mielestä vaihtoehto 0 on hyväksyttävä. Heidän mielestään osakaskunnan vesialueisiin kohdistuu uhkakuvia, kuten hiukkaslaskeumat ja onnettomuustilanteet.

Osakaskunnan mielestä Lapinjärvestä, Korvalammista, Korsujärvestä, Heinälammeista ja Postilammesta tulee tehdä vesistön nykytilakartoitus, sillä muutoin mahdollisia tulevia muutoksia ei voida todentaa.

Osakaskunta kritisoi sitä, ettei heille Jätekuukko Oy:n toiminnan johdosta annettu mahdollisuutta osallistua edustajansa kautta hankkeen seurantatyöhön, jonka vuoksi osakaskunnalla ei ollut mahdollisuutta hankkia riittävää taustatietoa hankkeesta ja tarkentaa kysymyksin näkemyksiään tärkeinä pitämissään edunvalvontakysymyksissä.

Haminalahden Hovin osakaskunta toteaa, että arviointiin tulisi sisällyttää arviointi kalastoon ja kalatalouteen Pohjois-Savon TE-keskuksen esittämien vesialueiden Haminalahden ja Korsujärven lisäksi Korvalammet ja Postilampi sekä Lapinjärvi.

Osakaskunnan mielestä pohjaveden alentamisen vaikutuksia perusmaan kokoonpuristuvuuteen ei ole arvioitu riittävästi, eikä arviointiselostuksessa ole riittävästi pohdittu miten häiriötilanteissa alennetun pohjaveden nopea nouseminen vaikuttaa kaatopaikan tiivistä rakenteisiin. Heidän mielestään uudet pohjarakenteet tulee sijoittaa luonnontilaisen pohjavesipinnan yläpuolelle.

Osakaskunnan mielestä vesistöjen nykytilanteen kartoitus on tehty puutteellisesti mm. Haminalahden nykytila tulisi tutkia tarkemmin, eikä näytein ole todettu, että Kylän-keskusjokeen vaikuttaisi jätekeskusta merkittävämmiin hajakuormitus kuin jätekeskus.

Osakaskunta toteaa, että uusimman vedenlaatuluokituksen mukaan Haminalahden vedenlaatu on heikentynyt verrattuna aikaisempaan luokitukseen, kun taas muualla yläpuolisilla alueilla veden laatu on parantunut.

Osakaskunnan mielestä lokkihaitan vähentämiseksi käytännöllisin ja edullisin ratkaisu olisi suojaverkko, jossa verkkomateriaalina tulisi olla esim. työmaiden suoja-aitaverkkona käytettävien verkkojen tyyppinen; pieni silmäkoko ja leveä lanka.

Henkilöt B.B. ja C.C. toteavat, että kaatopaikan sijaitseminen alueella aiheuttaa lähi-kiinteistöjen arvon alentumista. Heidän mielestään nykyisen kaatopaikan sijoittumisen seurauksena lähialueen teiden varsille alkoi ilmestyä romua.

He toteavat, että talven 2004 ja 2005 aikana alueella on ollut hirveä haju, joka leudolla säällä on ollut oksettavaa, jonka seurauksena ulkoilu on ollut mahdotonta.

Heidän mielestään kaatopaikan olemassa olo ja sen laajentamissuunnitelmat aiheuttavat lähiseudun asukkaille stressiä ja epävarmuutta. Samalla he toteavat, että lääketie-

teellisten tutkimusten mukaan pitkäkestoinen stressi aiheuttaa mielenterveysongelmia sekä, että jatkuvat hajuhaitat aiheuttavat neurologisia sairauksia.

Heidän mielestään sateella pienhiukkaset laskeutuvat maahan ja kulkeutuvat ravintoketjussa eteenpäin, kun taas kuivalla ilmalla hiukkaset ovat haittana hengitysilmassa.

Lopuksi he toteavat, että he vastustavat kaikenlaista rakentamista ja toimintojen laajentamista ja vaativat koko kaatopaikan sulkemista.

Heimolan kalastus-/osakaskunnan toteaa, että Silmäsuon kaatopaikka tulvi Haminalahteen 30.6.1973, jonka vaikutuksia pohjasedimenttiin ja syvänteisiin tulisi selvittää.

Osakaskunnan mielestä biologisesti käsiteltävien jätteiden määrän riittävyys on kyseenalaista, koska ei ole tiedossa kuinka kauan Lihakunta/Atria teurastaa eläimiä Kuopiossa.

Osakaskunta on liittänyt mielipiteensä liitteeksi EELA:n tutkimustuloksia Haminalahden alueelta löydetyistä kuolleista lokeista.

Henkilö D.D. pyytää, että selvitetäisiin onko Jätekkukko Oy rikkonut suoja-alueita koskevia lupaehtoja ?

Hänen mielestään Kuopion kaupungin hakkuut ovat avanneet maisemaan, niin että yksityisten omistamille kiinteistöille on aiheutunut haittaa.

Arviointiselostuksesta ei selviä säilyvätkö Jätekkukko Oy:n vuokra-alueen suoja-vyöhykkeet rakentamattomana ja luonnonvaraisina suoja-alueina vai leviävätkö haitat ?

Lopuksi hän toteaa, että hajuhaitat ovat tuntuvasti lisääntyneet viimeisen vuoden aikana.

Itä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto toteaa, että ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointialueen raja-alue jää arviointiselostuksessa epäselväksi.

Lääninhallituksen mielestä ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa olisi pitänyt käyttää sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoita.

Lääninhallitusta ihmettyttää, miksi asukaskyselyssä ei kysytty asukkaiden suhtautumista rottiin ja haittalintuihin.

Vaikka arviointiselostuksessa esitetään, että biohajoavan jätteen käsittelyssä hajuhaittaa aiheuttaa ainoastaan häiriötilanteet, niin kokemus on kuitenkin osoittanut, että esitetyt biojätteen käsittelytavat aiheuttavat hajuhaittaa. Tästä syystä hajujen vähentämistoimenpiteisiin tulee jatkossa kiinnittää erityisesti huomiota.

Haittaeläinten vähentämiseen tulee kiinnittää huomiota.

Lopuksi lääninhallitus toteaa, että se pitää tehtyä arviointiselostusta hyvin tehtynä ja selkeästi esitettynä ja hankkeen onnistumisen kannalta on tärkeää, että vaikutuksia seurataan mittauksin ja toimintaa tarkkailemalla sekä tiedottamalla tuloksista asukkaille.

Henkilöt E.E. ja F.F. toteavat, että vuoden 2004 kesällä levisi useita kertoja etova haju Korsujärvelle.

Heidän mielestään arviointiselostuksesta ei selviä voiko alueen marjoja, sieniä ja kaloja järvestä käyttää kaatopaikan laajenemisen jälkeen.

Lopuksi he ihmettelevät, miksi Korsujärven vedenlaatumittaukset lopetettiin syksyllä 2003 ?

Henkilöt G.G. ja H.H. toteavat, että jätekeskuksen laajeneminen nykyiselle paikalle on lopetettava nykyisten lupien umpeuduttua ja esittävä uusi paikka, missä haitat on pystyttävä minimoimaan.

Henkilö I.I. toteaa, että vaihtoehto 0 on paras vaihtoehto. Hän toteaa lisäksi, että jätteen lemu leijuu nykyisin monena aamuna Haminalahdessa.

Henkilöt J.J. ja K.K. esittävät mielipiteenään, ettei Heinälamminrinteen jätekeskusta tulisi laajentaa ja heidän mielestään vaihtoehto 0 on ainoa huomioitava vaihtoehto. He ovat perustelleet mielipidettään muiden vaihtoehtojen haitallisilla vaikutuksilla.

Henkilö L.L. esittää, että ainoa realistinen vaihtoehto on vaihtoehto 0. Hänen mielestään jo nyt on rikottu lain vaatimia ohjeita, sillä alunperinhän kaatopaikka nykyiselle paikalle perustettiin ainoastaan Kuopion kaupungin tarpeita varten, nyt sinne tuodaan jo 17 kunnan jätteet. Hän perustelee lisäksi esitystään sillä, että alkuperäiset metsäsuojavyöhykkeet on hävitetty ja kaatopaikkaa on laajennettu entisille suojavyöhykkeille sekä nykyisen kaatopaikan jätevesipäästöillä Haminalahteen laskeviin ojiin.

Suojametsävyöhykkeiden puuttuminen on hänen mielestään vakava puute, joka täytyy ottaa huomioon, sillä jo nyt haittavaikutukset ulottuvat kolmen kylän alueelle.

Savo-Karjalan tiepiiri toteaa, ettei arviointiselostuksessa ole riittävästi vertailtu vaihtoehdon 0 vaikutuksia liikenteen sujuvuuteen ja liikenneturvallisuuteen suhteessa muihin vaihtoehtoihin. Selostuksesta ei myöskään ilmene selvästi vaihtoehdon 0 kokonaisliikennemäärä.

Tiepiiri toteaa, että liikennemäärät valtatiellä 5 ja seututiellä 551 ovat esitetyistä määrästä kasvaneet. Vuonna 2004 valtatie 5 liikennemäärä Hiltulanlahden kohdalla oli 12182 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskaita ajoneuvoja oli 941. Seututien 551 liikennemäärä tieosalla 1 oli 4351 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskaita ajoneuvoja oli 241.

Lopuksi tiepiiri toteaa, maantien 551 ja Kaatopaikkatie liittymän parantamisen jatko-suunnittelu on käynnistettävä yhteistyössä Kuopion kaupungin ja Savo-Karjalan tiepiirin kesken hyvissä ajoin ja liittymä tulee parantaa ennen jätekeskuksen toiminnan laajentumista.

Pohjois-Savon liitolla ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry. ja Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry. (KLYY) toteavat yhteisessä muistutuksessaan, että arviointiselostus on tehty muodollisesti varsin hyvin.

Heidän mielestä näkö- ja hajusuojan olemassa olo Korsujärven suuntaa jää arviointiselostuksessa epäselväksi. Myös maisemavaurion Puijon tornista olisi tullut tarkastella selvemmin.

Lausunnonantajia ihmetyttää miksi tartuntavaarallisia sairaalajätteitä ja kuolleita eläimiä kuljetetaan jätekeskukseen, koska niitä voitaisiin käyttää desinfioidun jälkeen lihansyöjäeläinten ravintona.

Heidän mielestä Pohjois-Kallavedeltä määritetyt salmonellat, eivät kerro mm. mitään viruspitoisuudesta. Kuvaavampaa olisi ollut määrittää näytteistä koliformeja, enterokokkeja tai fekaalisia klostrideja menetelmin, joita käytetään mm. uimaveden kelpoisuuden arvioimisessa.

Arviointiselostus olisi pitänyt luonnonsuojelupiirin ja KLYY:n mielestä tehdä avoimemmin ja huomioimalla tasapuolisesti kaikki vaihtoehdot. Nyt arviointiselostus on laadittu heidän mielestä voimakkaasti tilaajan näkemysten ja toiveiden mukaan. Tästä syystä arviointiselostuksessa näkyy voimakkaasti vaihtoehtojen 1, 2 ja 3 puolustus.

Arviointiselostuksessa on esitetty väite, ettei biojätteen kompostoinnista tai mädätyksestä syntyisi kasvihuonekaasuja. Tämä väite ei voi pitää lausunnonantajien mielestä paikkaansa.

Jätekeskuksen tulisi luonnonsuojelupiirin ja KLYY:n näkemyksen mukaan tehdä paljon enemmän yhteistyötä mm. Airakselan ja Riikinnevan jätelaitosten kanssa, jottei syntyisi turhia päällekkäisyyksiä.

Lopuksi he toteavat, että he pitävät vaihtoehtoa 0 lähinnä parhaana, joskin siinä voisi käsitellä muusta jätteestä erotettua biojätettä.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yleistä

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on edistää toteutettavaksi aiotun hankkeen ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja heidän vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksiaan.

Koska arviointimenettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, siihen ei liity valitusoikeutta. Hankkeen toteuttamista koskevissa muissa laeissa säädetään asianosaisten oikeudesta valittaa hanketta koskevista päätöksistä.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima selvitys, jossa on arvioitu mitä vaikutuksia hankkeen toteuttamisesta syntyy tarkasteltavissa vaihtoehdoissa.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on tehty arviointiohjelman (ollut nähtävillä 16.7.2004 – 31.8.2004) pohjalta ja arviointiselostuksen laadinnassa on otettu huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antama lausunto.

Arviointiselostuksessa on arvioinnin tuloksia esitetty kattavasti ja ansiokkaasti, joskin arvioinnissa olleiden vaihtoehtojen monet eri toiminnot ovat saattaneet sekoittaa ja hankaloittaa paikoin arviointiselostuksen ymmärrettävyyttä.

Arviointiselostuksen arviointiosa on esitetty ymmärrettävästi ja selkeästi. Erityisen hyvin arviointiselostuksessa on esitetty vaikutukset eri kohteisiin. Valittu esitystapa, jossa kronologisesti kerrotaan käytettävät arviointimenetelmät, nykytilanne ja arvioidut vai-

kutukset eri vaihtoehtoittain, on havainnollinen. Tämä auttaa osallisia hahmottamaan eri vaihtoehtojen välisiä eroja ja helpottaa vaihtoehtojen vertailua.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulisi tarkastella myös tiettyyn kohteeseen tai kohderyhmään kohdistuvia yhteisvaikutuksia. Esimerkiksi vesistöön kohdistuvat vaikutukset tulisi täten kuvata myös yhteisvaikutuksina, jotka koostuisivat pöly- ja pintavesivaikutuksista sekä mahdollisista muista vaikutuksista. Nyt arviointiselostuksessa ei kaikilta osin ole näin tehty, vaan kerrottu paikoin vain vaikutuksia vaikutustavoittain.

Käytetyt arviointimenetelmät ja käytetty aineisto on kuvattu arviointiselostuksessa hyvin. Käytetyt arviointimenetelmät ovat olleet käyttökelpoisia luotettavan arvioinnin tekemiseen. Puutteelliset menetelmät tai muut arvioinnin virhelähteet on tarkasteltu hyvin epävarmuustekijöitä kuvaavassa kohdassa.

Arviointiselostuksesta laaditussa tiivistelmässä esitetty ne arviointiselostuksen keskeisimmät asiat, joiden perusteella osalliset ovat voineet hahmottaa hankkeen ympäristövaikutusten arviointia.

Vaikka tässä lausunnossa keskitytään pääasiassa vain hankkeesta aiheutuviin merkittäviin ympäristövaikutuksiin, osa esitetyistä täydennysesityksistä on yksityiskohtaisia, kohdistuen asioihin, joilla on vain paikallisia ympäristövaikutuksia. Nämä asiat on tuotu esille tässä lausunnossa lähinnä hankkeen jatkosuunnittelua ja lupamenettelyä varten.

Arviointiselostuksen riittävyys

Pohjois-Savon ympäristökeskus katsoo, että Heinälamminrinteen jätekeskuksen kehittämistä koskevassa arviointiselostuksessa on esitetty ja arvioitu YVA-lain edellyttämiä vaikutuksia riittävästi. Samoin hankkeesta aiheutuvien vaikutusten arviointi on tehty ja esitetty arviointiselostuksessa YVA-lain edellyttämällä tavalla.

Tiedot hankkeesta, sijainnista ja tiedottaminen hankkeesta

Tiedot hankkeesta, sen tarkoituksesta, sijainnista, maankäyttötarpeesta jne. on esitetty selkeästi ja ymmärrettävästi.

Hankkeen kuvaus on yleisesti ottaen tarkka ja selkeä. Kuopion Energian jätteenpolttolaitoksen ja tämän hankkeen väliset yhteydet eivät täysin selviä arviointiselostuksesta, jonka vuoksi ulkopuolisen on hankala hahmottaa kaikilta osin toimintojen yhteisvaikutuksia. Nämä yhteisvaikutukset olisi hyvä ollut sisällyttää arviointiselostukseen, josta YVA-laki ei sitä suoranaisesti vaadi.

Toiminnot, joita jätekeskuksessa mahdollisesti harjoitetaan on kuvattu selkeästi ja ymmärrettävästi.

Vaikka Hiltulanlahden osakaskunta on kannellut Jätekuukko Oy:n arviointimenettelyä ja siihen osallistumisen eväämisestä ympäristöministeriöön, katsoo Pohjois-Savon ympäristökeskus, että Jätekuukko Oy on tiedottanut ympäristövaikutusten arviointimenettelyä normaalia laajemmin ja antanut kansalaisille mahdollisuuden osallistua itse arviointiin järjestämällä useita tilaisuuksia lähialueen asukkaille.

Lähialueen asukkaat suhtautuvat kriittisesti jätekeskuksen toimintaan. Tämä näkökulma kannattaa jatkossakin huomioida ja tiedottaa avoimesti kaikista jätekeskuksen alueella tapahtuvista toiminnoista. Lisäksi häiriö- ja poikkeustilanteiden varalta kannattai-

si laatia suunnitelma siitä, kuinka tieto saadaan kulkemaan mahdollisimman nopeasti niille ihmisille, joihin em. tilanteilla saattaisi olla vaikutuksia.

Vaikutusalueen raja

Kullekin eri tyyppiselle vaikutukselle vaikutusalueet olisi pitänyt selvittää ja esittää arviointiselostuksessa tarkemmin. Vaikutusalueet on kylläkin selvitetty sanallisesti, mutta kartalla esitettynä ne olisivat olleet havainnollisempia.

Vaikutukset vesistöön

Vesistöön kohdistuvien vaikutusten kuvaus on arviointiselostuksessa esitetty selkeästi ja ymmärrettävästi, joskin nykytilanteen ja tehtyjen tarkkailutulosten esittäminen graafisesti olisi auttanut ymmärtämään nykyisen toiminnan ja uusien toimintojen vaikutuksia.

Meluvaikutukset

Meluvaikutusten arviointia kuvaavasta kappaleesta saa käsityksen, että melualueet on laskettu toiminnan ollessa laajimmillaan. Kappaleessa ei kuitenkaan kerrota esim. mihin korkeustasoon pistemäiset melulähteet (kauhakuormaajat, jyrät, murskaimet jne.) on laskelmissa sijoitettu. Nämä olisi tullut kertoa, jotta saatuja tuloksia voitaisiin pitää luotettavina.

Meluvaikutusten arvioinnin luotettavuutta heikentää vielä se, että arviointiselostuksen valmistuttua on tullut ilmi, ettei jätekeskuksen ympärillä ole enää kaikkialla yleiskaavan eikä voimassa olevan ympäristöluvan mukaisia suojametsävyöhykkeitä. Suojametsän puuttuminen paikoin kokonaan heikentää saatujen tulosten luotettavuutta. Melualueet tulisivat laskea uudelleen viimeistään toimintaa varten laadittavaan ympäristölupahakemukseen.

Vaikutukset maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen

Arviointiselostuksessa on alueen kaavoitustilanne kuvattu oikein. Hankkeen maankäyttötarpeet on esitetty arviointiselostuksessa kattavasti. Osa jo maisemoidusta jätetäytöstä sijoittuu yleiskaavan mukaiselle kaatopaikka-alueen suojavyöhykkeelle. Samoin uusi tasausallas on esitetty vaihtoehtoisesti sijoitettavaksi suojavyöhykkeelle (kaavamerkinä m-1). Nämä eivät sinällään ole yleiskaavan vastaisesti sijoitettuja, mutta toimintojen sijoittaminen suojametsäalueelle aiheuttaa sen, että vaikutusten arvioinnissa olisi tullut tarkastella ja arvioida kattavammin täyttääkö kaventunut suojametsäalue yleiskaavassa sille asetetut tavoitteet, vai aiheuttaako se tarpeen tarkistaa kaavaa. Myös arvio nykyisen oikeusvaikutteisen yleiskaavan ajantasaisuudesta sekä yksityiskohtaisemman osayleiskaavan tai asemakaavan tarpeellisuudesta olisi tullut esittää kattavammin arviointiselostuksessa, kuten yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa esitettiin.

Vaikutukset maisemaan

Maisemaan kohdistuvat vaikutukset on kuvattu ja esitetty selvästi. Hankkeen vaikutukset maisemaan kohdistuvat ennakkoon arvioiden lähinnä vain jätekeskuksen välittömään läheisyyteen, kuten arviointiselostuksessa on mainittukin. Kaukomaisemaan kohdistuvia vaikutuksia on kuvattu havainnollisesti poikkileikkauksien avulla. Poikkileikkauksia olisi voinut kuitenkin lisätä useampia tai vähintäänkin valita poikkileikkaukset tehtäväksi niitä murtumalinjoja pitkin, jotka lähtevät jätekeskuksen alueelta

kaakkoon ja pohjoiseen. Näiden poikkileikkausten avulla vaikutukset kaukomaisemaan olisi voitu arvioida luotettavimmin.

Kaukomaisemaan vaikuttaa merkittävästi tarkastelupaikan ja jätekeskuksen välissä oleva puusto, jonka mahdollinen kaataminen voi laajentaa vaikutusalueetta. Arvioinnissa olisikin pitänyt ottaa huomioon normaalit metsätalouden toimenpiteet ja tarkastella vaikutuksia kaukomaisemaan myös tilanteessa, jossa puusto on poistettu tarkastelupaikan ja jätekeskuksen väliltä.

Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen

Liikenteeseen kohdistuvia vaikutuksia on kaikilta osin arvioitu ja esitetty riittävästi, joskin erityisesti liikenteen sujuvuus ja turvallisuus jätekeskukseen johtavalla tiellä olisi tullut arvioida tarkemmin erityisesti talviaikaan.

Vaikutukset pohjavesiin

Jätekeskuksen alueella on paikoin paineellinen pohjavesi. Paineellisuuden aiheuttaa todennäköisesti lähialueella olevat korkeahkot mäet yhdessä kallioperän ruhjeisuuden kanssa. Paineellisen pohjaveden tarkastelu on arviointiselostuksessa esitetty hyvin ja kerrottu tapoja, joilla paineellisen pohjaveden haitat voitaisiin vähentää.

Vaikutukset luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen

Arviointiselostuksesta ei ilmene, kuinka (millä menetelmillä, kuinka kattavasti) luontoselvitykset on tehty. Miltä alueelta ne on tehty ja kuka ne on tehnyt. Tämä vaikeuttaa esitettyjen tulosten riittävyyden ja johtopäätösten arviointia. Luontovaikutusten kuvailussa on pitäyditty luontotyyppitasolla eikä lajistotietoja ole juurikaan esitetty. Erityisen puutteellisesti on esitetty eläinlajistoa koskevia tietoja.

Käytetyllä yleispiirteisellä lähestymistavalla on ehkä pystytty sulkemaan pois se, ettei toiminta-alueella ole aivan erityisiä luontoarvoja, mutta vaikutuksia yleisesti luonnon monimuotoisuuteen ja sen säilymiseen on selvitetty ja arvioitu puutteellisesti.

Pöly- ja hajuvaikutukset sekä vaikutukset ilmaan

Arviointiselostuksessa on pölyvaikutuksia kuvattu hyvin ja kattavasti, joskin myös pölyvaikutusten arvioinnin luotettavuutta heikentää arviointiselostuksen valmistumisen jälkeen esille tullut tieto suojametsän puuttumisesta osalta alkuperäistä suoja-alueetta.

Liikenteen ja biologisesti käsiteltävän jätteen käsittelylaitoksen sekä kaatopaikkakaasujen vaikutukset ilmaan on kerrottu selkeästi ja ymmärrettävästi.

Koska jätekeskuksen lähialueella on ollut havaittavissa viimeaikoina hajuhaittoja, joista lähialueen ihmiset ovat valittaneetkin, tulisi jatkosuunnittelussa harkita hajumallinnuksen tekemistä. Hajumallinnusten luotettavuus on kasvanut aivan viime vuosina merkittävästi, joten niiden avulla voidaan oletettavasti myös Heinälamminrinteeltä aiheutuvat hajut mallintaa. Mallinnuksella voidaan todennäköisesti myös päätellä mistä toiminnoista hajuhaitat ovat peräisin ja kohdentaa sen pohjalta ehkäisytoimenpiteet oikeisiin kohteisiin oikea-aikaisesti.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, hyvinvointiin ja elinoloihin (sosiaaliset vaikutukset)

Sosiaalisten vaikutusten tarkastelussa on arviointiselostuksessa esitetty kattavasti ja monipuolisesti ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia. Selkeyttä korostaa se, että kutakin vaikutustapaa on käsitelty erikseen riittävällä tarkkuudella.

Arvioinnin yhteydessä tehdyn asukaskyselyn tulokset antavat jatkosuunnitteluun keskeistä tietoa niistä toimista, joihin Jätekkukko Oy tulisi löytää ratkaisua. Avoin vuorovaikutus alueen ihmisten kanssa auttaa hälventämään niitä pelkotoja, joita ihmiset kyselyn mukaan kokevat.

Yhteysviranomaisen pitää oikean suuntaisena ratkaisuna sitä, että sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa on käytetty hyväksi sosiaali- ja terveysministeriön opasta. Oppaan mukaisesti tehtynä arviointiin on tullut enemmän luotettavuutta ja laajuutta.

Arviointiselostuksessa on kiinnitetty erityisen hyvin huomiota jätekeskuksen alueella työskenteleviin ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointiin. Se on tehty kattavasti ja ymmärrettävästi.

Haittojen torjunta ja lieventäminen

Haitallisten vaikutusten torjunta ja haittojen lieventämistoimenpiteet on esitetty monelta osin hyvin arviointiselostuksessa, mutta esimerkiksi lisääntyvän liikenteen aiheuttamien vaikutusten vähentämistoimenpiteisiin ei ole esitetty konkreettisia toimenpiteitä.

Heinälammirinteen jätekeskuksen alueella, kuten muillakin jätekeskuksilla, joissa biojätteitä sijoitetaan kaatopaikalle, on aika-ajoin haittana lakkien joukkoesiintymiset. Lähialueen ihmiset ovat valittaneet lokeista aiheutuvia haittoja mm. vesistöjen virkistyskäytölle ja kaloille. Näitä vaikutuksia on käsitelty arviointiselostuksessa ja esitetty myös haittojen vähentämistoimenpiteitä, joita tulee pyrkiä vielä kaikin keinoin tehostamaan.

Vahinkotilanteisiin ja onnettomuuksiin varautuminen

Vahinkotilanteisiin ja onnettomuuksiin varautumista niin rakentamisen aikana kuin myös varsinaisen toiminnan aikana on esitetty arviointiselostuksessa kattavasti ja selkeästi.

Vahinkotilanteista ja onnettomuuksista tiedottamisen tapoja ja keinoja tulisi jatkossa vielä kehittää, jotta lähialueen ihmiset saavat tiedot ja tarvittaessa myös toimintaohjeita mahdollisimman nopeasti tilanteen niin vaatiessa.

Epävarmuustekijät

Arviointimenettelyssä käytettyjen tietojen ja menetelmien epävarmuustekijät on tarkasteltu arviointiselostuksessa kattavasti ja niiden pohjalta esitetty perustellusti jatkotoimenpiteitä, joilla tehtyjen arviointien luotettavuutta ja oikeellisuutta voidaan parantaa.

Vaihtoehtojen vertailu

Vaihtoehtojen vertailu on tehty ymmärrettäväksi. Vaihtoehtojen merkittävyyden arvioinnin tulokset olisivat tosin voineet poiketa nyt esitetyistä, mikäli merkittävyyden arvioimisessa olisi käytetty apuna lähialueen ihmisiä.

Vaikutusten seurantaohjelma

Esitetyssä seurantaohjelmassa on kytketty ymmärrettävästi saatuja arvioinnin tuloksia voimassa olevaan tarkkailuohjelmaan. Koska arviointiselostuksessa ei esitetä selkeää tarkkailuohjelmaa, olisi voimassa oleva tarkkailuohjelma tullut liittää arviointiselostuksen liitteeksi, jotta nyt esitettyjen tarkkailujen lisäykset olisivat olleet ymmärrettävempiä. Nyt lähialueen ihmisten on vaikea päästä selville kuinka uusien toimintojen tarkkailua aiotaan jatkossa tehdä.

Yhteenveto

Arviointiselostus on lähes kaikilta osin tehty kattavasti ja laadukkaasti. Se on ymmärrettävä ja yksiselitteinen sekä paikoin esimerkillinenkin. Esittämistavan haittapuolena on ollut tosin se, että arviointiselostuksen pituus on kasvanut, eivätkä kaikki osalliset ole saattaneet sen vuoksi hahmottaa täysin kaikkia toimintoja ja niistä aiheutuvia vaikutuksia.

Käytetyt arviointimenetelmät, käytetty aineisto ja arvioinnintekijän ammattitaito arvioinnin tekemiseen on kuvattu arviointiselostuksessa hyvin ja ne on kerrottu selkeästi kunkin arvioinnin yhteydessä.

Pieni puute arviointiselostuksessa on toiminnasta aiheutuvan haitallisten vaikutusten vähentämistoimenpiteiden esittämisessä. Näitä olisi voinut tarkastella laajemmin ja esittää konkreettisia toimenpiteitä haitallisten vaikutusten vähentämiseksi. Tällainen haitallinen vaikutus on jo nykyisin koettu hajuvaikutus ja ns. lokkihaitat.

Vaikka arviointiselostuksessa ei olekaan merkittäviä puutteita, niin jatkosuunnittelun yhteydessä ja lupahakemusta varten kannattaa täydentää ja tarkentaa tehtyjä arviointeja sekä seurata vaikutuksia ja tiedottaa avoimesti niistä lähialueen asukkaita.

ARVIOINTISELOSTUKSEN JA YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksesta on nähtävillä arviointiselostuksen kanssa kuukauden ajan 16.6.2005 alkaen Kuopion kaupungin virastotalolla, Kuopion kaupunginkirjastossa, Jäte kukko Oy:n toimitiloissa ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksessa. Lausunto on luettavissa myös Pohjois-Savon ympäristökeskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/psa.

JAKELU JA MAKSUT

Jäte kukko Oy, Sepänkatu 2 D, 70100 Kuopio

Yhteysviranomaisen lausunnosta peritään ympäristöministeriön asetuksen alueellisten ympäristökeskusten maksullisista suoritteista (1237/2003) mukainen maksu.

Maksu on 5750 €, joka peritään hankkeesta vastaavalta eli Jäte kukko Oy:ltä.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Johtaja

Markku Henttonen

Ympäristöinsinööri

Jorma Lappalainen

Liitteet: Ympäristövaikutusten arvioinnissa käytettäviä käsitteitä
Kopiot annetuista lausunnoista ja mielipiteistä (hankkeesta vastaavalle)

Tiedoksi:

Pelastusopisto
Länsirannan yhteistyötoimikunta
Haminalahden osakaskunta
Haminalahden osakaskunta
Pohjois-Kallaveden kalastusalue
Kuopion kaupungin tekninen lautakunta
Pohjois-Savon Te-keskus, kalatalous
Kuopion Luonnon Ystävien yhdistys r.y.
Suomen ympäristökeskus

Luettelo lausunnon ja muistuttajien antajista
Kuopion kaupunginhallitus
Kuopion kaupungin ympäristölautakunta
Itä-Suomen lääninhallitus
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry.
Savo-Karjalan tiepiiri
Haminalahden kylätoimikunta
Haminalahden-Hovin osakaskunta

Heimolan osakaskunta
Hiltulanlahden osakaskunta

Sopenmäki-Pienimäki-Karhumäki asukasryhmittymä

Liite yhteysviranomaisen arviointiselostuksesta antamaan lausuntoon koskien Heinälamminrinteen jätekeskuksen kehittämistä Kuopion kaupungissa

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on varmistaa, että ympäristövaikutukset selvitetään riittäväällä tarkkuudella merkittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttavien hankkeiden suunnittelussa ja että ne kirjataan tulevien päätöksenteon pohjaksi. Ympäristövaikutusten arviointi ei siis ole itsessään päätös, eikä siinä oteta kantaa hankkeesta mahdollisesti aiheutuvien haittojen korvaamisen haitankärsijälle, eikä siinä myöskään oteta kantaa suoranaisesti yksittäisiin yksityiskohtiin. Korvaus yms. vaateet käsitellään hankkeen jatkosuunnittelun ja päätöksen teon yhteydessä, kuten esim. vesilain tai tielain mukaisessa käsittelyssä. YVA-menettelyn tavoitteena on myös lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa suunnitteluun.

YVA-menettely jakautuu kahteen vaiheeseen, arviointiohjelma- ja arviointiselostusvaiheeseen. Arviointimenettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaiselle. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa kerrotaan mm., mitä vaihtoehtoja ja vaikutuksia suunnittelun aikana selvitetään. Ohjelman jälkeen laadittava ympäristövaikutusten arviointiselostus sisältää mm. vaihtoehtojen vaikutukset sekä haittojen ehkäisy- ja rajoittamistoimet.

Yhteysviranomaisen kuuluttaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen vireilläolosta, kerää mielipiteet ja lausunnot ja laatii niiden pohjalta oman lausuntonsa asiakirjojen riittävytydestä. Kansalaisilla, viranomaisilla ja muilla tahoilla on YVA-menettelyssä mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoaikoina sisältöön selvitettävien vaihtoehtojen ja ympäristövaikutusten osalta.

Seuraavassa on kerrottu lyhyesti niitä käsitteitä ja termistöä, jota yleensä käytetään ympäristön vaikutusten arvioinnista annetun lain (468/1994 muutettu 267/1999) mukaisessa arviointimenettelyssä:

Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja/tai välillisiä vaikutuksia, jotka kohdistuvat mm.:

- Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Maaperään, vesiin, ilmaan ja ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- Yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- Luonnonvarojen hyödyntämiseen
- Edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jossa arvioidaan ja selvitetään hankkeiden aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja kuullaan niitä, joiden oloihin ja etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Arviointimenettely alkaa hankkeesta vastaavan esitettyä arviointiohjelmaa ja päättyy yhteysviranomaisen antamaan lausuntoon arviointiselostuksesta.

Hankkeesta vastaavalla tarkoitetaan sitä toiminnanharjoittajaa, joka on vastuussa toiminnan suunnittelusta tai toteuttamisesta.

Yhteysviranomaisella tarkoitetaan asetuksella säädettyä viranomaista, joka huolehtii siitä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään asianmukaisesti. Yhteysviranomaisen kokoa annetuista lausunnoista ja mielipiteistä yhteenvedon ja liittää sen hankkeesta vastaavalle antamaansa lausuntoon. Yhteysviranomaisen on aina asetuksen mukaan alueellinen ympäristökeskus.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmalla tarkoitetaan hankkeesta vastaavan laatimaa suunnitelmaa kuinka he aikovat arvioida hankkeesta aiheutuvat vaikutukset, mitä selvityksiä heillä on tarkoitus tehdä arvioinnin pohjaksi sekä kuinka he aikovat järjestää ihmisten kuulemisen ja osallistumisen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksella tarkoitetaan asiakirjaa, jossa hankkeesta vastaava esittää tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista, hankkeen aiheuttamista vaikutuksista sekä esittää haittojen vähentämiseksi tekemiään ratkaisuja. Arviointiselostusta laatiessaan hankkeesta vastaava ottaa huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon.

Osallistumisella tarkoitetaan sitä vuorovaikutusta ja keskustelua, jota käydään hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, muiden viranomaisten sekä hanke- tai vaikutusalueella asuvien välillä.